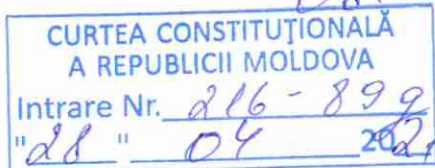

27 aprilie 2021

Dlul judecător Valeriu Hudoba,
Judecătoria Comrat, sediul Central
Mun. Comrat, strada Lenin, 242, Republica Moldova
E-mail: jco@justice.md;

Copie:

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
e-mail: secretariat@constcourt.md

Re.: Dosarul civi nr. 2-20016012-23-2c-05022020

CERERE

de notificare a Suplimentului la Sesizarea nr. 89g din 21 aprilie 2021

Onorată instanță,

Prin încheierea Judecătoriei Comrat, sediul Central, judecător dl Valeriu Hudoba, din 10 martie 2021, a fost admisă cererea avocatei subsemnate, Ariadna Suveica, depusă în numele pârâtului GT "Berezean Dmitri Vasile" de ridicare a excepției de neconstituționalitate a sintagmei "precum și terenul pe care a fost efectuată investiția" din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016.

La 21 aprilie 2021 Curtea Constituțională a înregistrat sub nr 89g Sesizarea Judecătoriei Comrat, sediul Central, jud. Valeriu Hudoba (avocat Ariadna Suveica) privind excepția de neconstituționalitate a punctului 10 subpunctul 3) din Regulamentul privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 910 din 25.07.2016.

Conform prevederilor art 31 alin. (2) din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995, părțile pot să prezinte Curții Constituționale argumente suplimentare în susținerea sesizării, iar conform prevederilor art. 29 alin. (1) lit. a) și art. 38 alin. (1) lit. d) din Codul Jurisdicției Constituționale, "părți" în procesul de jurisdicție constituțională sunt *judecătorii/completurile de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, al curților de apel și al judecătoriilor.*

Ca urmare, în temeiul prevederilor invocate *supra*, rugăm să expediați în adresa Curții Constituționale a Republicii Moldova Suplimentul la Sesizarea nr. 89g din 21 aprilie 2021 – expus pe suport de hârtie, care se expediază în paralel în adresa Judecătoriei Comrat, sediul Central prin poșta terestră - în care sunt arătate argumentele suplimentare de neconstituționalitate.

Anexă: Supliment la sesizarea nr. 89 g din 21 aprilie 2021.

Prezenta este semnată în temeiul mandatului anexat la dosar.

Cu respect,

Ariadna Suveica, avocat

Digitally signed by Suveica Ariadna
Date: 2021.04.27 19:47:37 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Str. Alexandru Lapușneanu nr.28
Chisinau MD 2004
Republica Moldova

secretariat@constcourt.md

SUPLIMENT LA SESIZAREA nr. 89g din 21 aprilie 2021

privind excepția de neconstituționalitate a sintagmei “precum și terenul pe care a fost efectuată investiția” din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016.

1.) AUTORUL SESIZĂRII:

Berezian Dmitri, fondatorul și conducătorul Gospodăriei Țărănești “Berezian Dmitri Vasili”, reprezentat de avocata subsemnată Ariadna Suveica (Dodi), în temeiul mandatului anexat la sesizarea nr. 89g din 21 aprilie 2021

2.) OBIECTUL SESIZĂRII:

În sesizarea nr. 89g din 21 aprilie 2021, autorul sesizării a opinat că sintagma “*precum și terenul pe care a fost efectuată investiția*” din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016 este contrară prevederilor art. 46 alin. (1) și alin. (2), art. 54 alin. (2) și alin. (4) din Constituția Republicii Moldova și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertatilor Fundamentale.

În motivarea opiniei, autorul sesizării a expus - în pct. 4.1.1. – pct. 4.2.1.5. ale sesizării nr. 89g din 21 aprilie 2021 - argumentele care demonstrează că prevederile contestate sunt (1) contrare “*interesului general al societății*” și, în același timp, (2) nu asigură un raport rezonabil de proporționalitate între restricția impusă și scopul urmărit.

ARGUMENTE SUPLIMENTARE:

4.3.) Prin prezenta, susținem că prevederile care fac obiectul sesizării nr. 89g din 21 aprilie 2021, sunt neconstituționale și din cauza că (3) NU SUNT prevăzute de LEGE.

Argumente :

4.3.1) Art. 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, prevede: “*Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege /..”*”.

4.3.2) Concluzia că *restrângerea* dreptului de proprietate poate fi dispusă *numai* prin lege, se deduce și din interpretarea gramaticală și sistematică a prevederilor art. 46 alin.

(2) din Constituția Republicii Moldova și art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertatilor Fundamentale.

4.3.3) Art. 6 din Constituția Republicii Moldova, prevede: *În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.*

4.3.3.1) Conform art. 72 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, adoptarea *legilor* (constituționale, organice și ordinare) ține de competența Parlamentului.

4.3.3.2) Iar conform art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, Guvernul adoptă hotărârii „pentru organizarea executării legilor”.

4.3.4) Art. 3 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017, cu privire la actele normative, reglementează principiile de elaborare a unui act normativ, printre care: a) constituționalitatea; b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale; c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente și f) **respectarea ierarhiei actelor normative.**

4.3.4.1) Conform Art. 8 alin. (1) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, *legea este un act normativ adoptat de Parlament în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1996, precum și de prezenta lege.*

4.3.4.1) Iar conform Art. 14 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, *hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru exercitarea atribuțiilor Guvernului și pentru organizarea executării legilor.*

4.3.5) Textele de lege citate *supra*, prevăd în mod clar că Guvernul Republicii Moldova este împuternicit să adopte și să aprobe acte normative pentru executarea **legilor și DOAR în corespundere cu prevederile Constituției și ale altor legi.**

4.3.6) Guvernul Republicii Moldova nu poate să deroge de la normele constituționale sau legale și **nu deține competența de a reglementa în mod **primar vreo restrângere a dreptului de proprietate, neprevăzută de lege**, deoarece în art. 54 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, se menționează expres că restricțiile pot fi reglementate DOAR prin **“lege”**.**

4.3.7) La caz, conform preambulului hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016, hotărârea în cauză - și, corespunzător, Regulamentul aprobat prin pct. 6 al hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016 - au fost adoptate în temeiul prevederilor art. 2 din Legea bugetului de stat pe anul 2016 nr. 154 din 1 iulie 2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 230-231, art.486), art. 21 din Legea nr. 243-XV din 8 iulie 2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 132-137, art. 704), cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 312 din 20 decembrie 2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 47-48, art. 90), în vederea realizării obiectivelor strategice de dezvoltare a sectorului agroindustrial, stipulate în Strategia națională de dezvoltare

agricolă și rurală pentru anii 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 4 iunie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 152, art. 451), precum și în conformitate cu prevederile Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind implementarea Programului ENPARD Moldova – suport pentru agricultură și dezvoltare rurală, ratificat prin Legea nr. 177 din 22 octombrie 2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 317-323, art. 576).

4.3.8) Menționăm că NICIUNA din legile indicate în preambulul hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016, **nu reglementează restrângerea dreptului de proprietate al producătorilor agricoli pasibili de subvenționare, prin *interdicția înstrăinării terenului pe care a fost efectuată investiția.***

4.3.9) Mai mult: NICI LEGEA ULTERIOARĂ, și anume Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016 Cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, **nu reglementează** restrângerea dreptului de proprietate al producătorilor agricoli pasibili de subvenționare, prin *interdicția înstrăinării terenului pe care a fost efectuată investiția.*

4.3.9.1) Conform art. 27 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016 Cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (în continuare: Legea nr. 276/2016), solicitanții și beneficiarii de subvenții sînt obligați să nu admită - în termenul stabilit de Guvern – *“înstrăinarea sau darea în folosință sub nicio formă a obiectului investiției pentru care a primit subvenția”*.

4.3.9.2) În aceeași ordine de idei, menționăm că Art. 25 alin. (1) din Legea nr. 276/2016, reglementează noțiunea de *“criterii speciale de eligibilitate în procesul de subvenționare”* ca fiind *“totalitatea condițiilor speciale valabile pentru fiecare măsură de sprijin, respectarea cărora acordă dreptul la subvenție”*.

4.3.9.2.1) Conform Art. 25 alin. (1) pct. 1) din Legea nr. 276/2016, la *“înființarea plantațiilor multianuale pomicole (inclusiv nucifere), viticole, de arbuști fructiferi și de căpșun, plantațiilor de culturi etero-oleaginoase”*, subvenționarea se acordă cu respectarea următoarelor criterii de eligibilitate a) *plantațiile se înființează pe o suprafață nu mai mică de 0,5 hectare;* b) *în baza unui proiect sau, după caz, a unui plan general al plantației;* c) *cu soiuri înscrise în Catalogul soiurilor de plante;* d) *cu material săditor de la producători autorizați, inclusiv din străinătate, a cărui calitate poate fi confirmată prin certificat de valoare biologică, cu respectarea reglementărilor tehnice din domeniu și, după caz, a prevederilor Legii viei și vinului nr. 57-XVI din 10 martie 2006.*

4.3.9.2.2) Iar conform Art. 25 alin. (1) pct. 2) din Legea nr. 276/2016, la *“defrișarea plantațiilor multianuale solicitanții vor face dovada respectării condițiilor de casare și defrișare stabilite de actele normative în vigoare”*.

4.3.9.3) Din interpretare contextuală a prevederilor precitate, rezultă o singură CONCLUZIE: Restrângerea dreptului de proprietate al solicitanților și beneficiarilor de investiții prin interdicția *“înstrăinării terenului”* este admisă DOAR ÎN CAZUL în care

“terenul” face parte din “obiectul investiției” - așa ca în cazul “*înființării plantațiilor multianuale pomicele (inclusiv nucifere), viticole, de arbuști fructiferi și de căpșun, plantațiilor de culturi etero-oleaginoase*”, reglementat de art. 25 alin. (1) pct. 1) din Legea nr. 276/2016.

4.3.9.4) Impunerea interdicției de înstrăinare a lotului de teren de pe care au fost defrișate plantațiile multianuale - timp de 5 ani din momentul depunerii cererii de solicitare a sprijinului financiar - implică stagnarea sectorului agroindustrial și a dezvoltării rurale, în cazul în care beneficiarul subvenției nu are posibilitate financiară de a valorifica în continuare terenul de pe care au fost defrișate plantațiile multianuale.

4.3.9.5) Or, scopul Legii nr. 276/2016 este, dimpotrivă, “*susținerea modernizării sectorului agroindustrial și dezvoltării rurale*” (a se vedea art. 2 alin. (1) din Legea nr. 276/2016).

4.3.9.6) În opinia noastră, argumentele expuse *supra*, demonstrează că sintagma “*precum și terenul pe care a fost efectuată investiția*” din punctul 10 subpunctul 3) al Regulamentului privind modul de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli pentru anul 2016, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 910 din 25 iulie 2016 este neconstituțională și din cauza că reprezintă o restrângere a dreptului de proprietate **NEPREVĂZUTĂ de LEGE**.

4.3.9.7) Mai mult: Nici legea ulterioară adoptată Parlamentul Republicii Moldova, și anume Legea nr. 276 din 16 decembrie 2016 Cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, nu prevede obligația producătorilor agricoli de a nu înstrăina terenul pe care a fost efectuată investiția, fiind interzisă **EXCLUSIV** înstrăinarea sau darea în folosință - în termenul stabilit de Guvern – “*a obiectului investiției pentru care a primit subvenția*”.

7. Declarația și semnătura:

Autorul declară că circumstanțele de fapt invocate în prezenta sesizare sunt autentice și exacte.

27 aprilie 2021

Cu respect,

Ariadna Suveica, avocat

Digitally signed by Suveica Ariadna
Date: 2021.04.27 18:46:10 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

